

Helsingin yliopisto - Helsingfors universitet - University of Helsinki ID 2003-2258

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Yhteiskuntapolitiikan laitos	
Tekijä-Författare-Author Pyysiäinen, Jaana			
Työn nimi-Arbetets titel-Title Neuvottelut ja liikkumavara iäkkään vanhemman hoitamisessa			
Oppiaine-Läroämne-Subject Sosiaalipolitiikka			
Työn laji-Arbetets art-Level Pro gradu		Aika-Datum-Month and year 2003-05-05	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 116 s + liitteet 7 s
<p>Tiivistelmä-Referat-Abstract</p> <p>Tutkielmassa tarkasteltiin iäkkään vanhemman hoitamista vuorovaikutuksen näkökulmasta. Tavoitteena oli selvittää hoitojärjestelystä käytyjen neuvottelujen perusteella, millainen on iäkästä vanhempaansa hoitavan liikkumavara vanhemman hoitamisen suhteen. Neuvotteluja tarkasteltiin kahdessa kontekstissa: perheen sisällä ja kunnallisen kotihoidon kanssa Janet Finchin ja Jennifer Masonin (1993) perhevelvollisuusteorian avulla. Heidän mukaansa sitoumukset muotoutuvat ajan kuluessa eksplisiittisissä ja implisiittisissä neuvotteluissa, joissa neuvotellaan myös avun antajan ja saajan vastavuoroisista moraalisisista identiteeteistä.</p> <p>Tutkielman pääasiallisena aineistona olivat seitsemän iäkästä vanhempaansa hoitavan tyttären puolistrukturoidut teemahaastattelut. Ennen laadullista analyysiä tarkasteltiin taustateorialle rinnasteisesti iäkästä vanhempaansa hoitavan vuorovaikutusta kunnallisen kotihoidon kanssa valmiin, kvantitatiivisen aineiston analyysin avulla. Taustaempirian analyysimenetelminä käytettiin suoria jakaumia ja ristiintaulukointeja. Kvantitatiivinen tarkastelu myös johdatteli ko. kontekstia koskeviin tutkimuskysymyksiin ja antoi mahdollisuuden valita haastateltavat. Litteroidut haastattelut luokiteltiin Finchin ja Masonin teorian avulla, jolloin huomio keskittyi käytyihin ja käymättömiin neuvotteluihin. Hoitojärjestelystä käydyn vuorovaikutuksen perusteella pyrittiin esittämään tulkinta iäkästä vanhempaansa hoitavalla olevasta liikkumavarasta hoitamisen suhteen.</p> <p>Hoitajaksi päätyminen koettiin luonnollisena ajautumisena. Ajautumisen taustalta löytyivät yksilölle perheen sisällä muodostunut maine ja moraalinen identiteetti. Hoitamisen sitoumuksen muodostuttua liikkumavaraa pystyttiin muovaamaan neuvotteluilla. Liikkumavaraan vaikuttivat ensisijaisesti neuvottelut hoitoa tarvitsevan vanhemman kanssa, ja millä tavoin niissä oli mahdollista käsitellä asioita. Kaikkia asioita ei voitu käsitellä suoraan, ja neuvottelujen keskeisenä periaatteena oli hienovaraisuus. Epäsuorilla neuvotteluilla pyrittiin säilyttämään vanhemmalla riittävä riippumattomuuden tunne sekä etäisyys auttajan ja autettavan välillä. Vanhemman autonomian kunnioittaminen vaikutti myös siihen, ettei kunnallisen kotihoidon ja tyttären välille muodostunut suoraa neuvotteluyhteyttä. Tässä mielessä kotihoidon mukanaolo hoitojärjestelyssä ei aina lisännyt iäkästä vanhempaansa hoitavan liikkumavaraa. Kotihoidon ja omaisen väliselle vuorovaikutukselle ei tarjoutunut luontevaa tilaa. Liikkumavaran käsite sopi hyvin kuvaamaan hoitamisen kokemusta ja yksilöllä olevaa rajallista vapautta määrittää asemansa hoitojärjestelyssä. Keskeistä taustakirjallisuutta olivat Finch, Janet & Mason, Jennifer (1993) Negotiating Family Responsibilities; Qureshi, Hazel & Walker, Alan (1989) The Caring Relationship ja Gothóni, Raili (1991) Omaiset – loppuunpalaneita ihmisiä vai käyttämätön voimavara.</p>			
Avainsanat-Nyckelord-Keywords omaiset vanhustenhoito hoitoneuvottelut perhevelvollisuudet			
Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited			
Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information			